

νητικωτάτας, ἀλλὰ δὲν παρέχει καὶ λύσιν αὐτῶν σαφῇ καὶ πλήρη. Πολλάκις δὲ ἐκβιάζει αὐτὴν ἐναντίον τῶν κανόνων τῆς αἰσθητικῆς. Μολονότι μετέπειτα εἰσήγαγε τὸν ἀπὸ μηχανῆς θεόν, εἰς δύναμιν ἐξωτερικὴν ἀπέδωκε τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης, δὲν κατώρθωσεν ὅμως τὸ ζητούμενον τεχνήεντως, διότι οὕτως ἡ λύσις δὲν εἶναι συνέπεια αὐτοῦ τοῦ δράματος, αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. Δὲν καθαίρει τὴν ψυχὴν δεόντως. Πολλὰ αὐτοῦ δράματα καταλήγοντα εἰς δυστυχίαν, παρχμυθίαν μόνον δίδουσι καὶ προειδοποιοῦσι τὸν ἄνθρωπον καὶ διδάσκουσιν ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὀφείλει νὰ ὑπομένῃ ὅλα τὰ ῥαπίσματα τοῦ πεπωμένου καὶ τῶν περιστάσεων. Ἀναγράφει ὡς σύνθημα τὸ «στερρὰ γὰρ ἀνάγκη». Ἀλλ' ὡς ψυχολόγος εἶναι ἀμίμητος. Μονομερῶς μελετῶντες τὰς διαφορὰς σκηναίς τῶν δραμάτων του, ἀνακαλύπτομεν τὸ αἰσθημα ὑπερχειλίζον καὶ διαθέτον συμπαθῶς ἡμᾶς, ἀλλὰ τὸ τέλος αὐτῶν μᾶλλον πρέπει νὰ ὑποθέτωμεν, Ἀναζητήσωμεν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἐνὶ τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ. Ἴδου ἡ Ἐκθή.

II.

Ἐκθή· εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ οἴκου καὶ τοῦ ἐλέους. Ὑπὸ τοιοῦτον κάλυμμα παρεστάθη ἡ δυστυχία ἡ ἀνήμερος, ἡ τρικυμιώδης. Ὑποθέσατε ὅτι δένδρον εὐθαλές, ὠραῖον, εὐρίσκεται εἰς ῥάχιν τινά, εἰς πεδιάδα· εἶναι ἔαρ καὶ ἡ πρωϊνὴ αὔρα θωπεύει τὴν ἐπὶ τῶν φύλλων τοῦ ἐπικαθημένῃ δρόσον τῆς αὐγῆς· τὴν ἡρεμίαν μόνον ἡ ἔλκροξ τῶν πτηνῶν πτήσις διαταράττει καὶ αἶφνης ἐγείρεται, ἐπισκίπτει θύελλα· τὸ δένδρον δὲν ὑπάρχει πλέον.

Τοιαύτην πτώσιν, ἀγρίαν, ἀνέλπιστον παρρουσιάζει πρὸς ἡμᾶς ὁ ποιητής.

Ἀλλ' ὅχι· τὸ καταρριφθὲν δένδρον ἀναρπάζει ὁ μαινόμενος, ὁ ἀνεμὸς, τὸ μεταφέρει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, τὸ ἀφίνει ἄνευ κλάδων, ἄνευ φύλλων, γυμνόν, ἄθλιον, καὶ ἐπὶ τέλους καταρριμνίζει αὐτὸ εἰς λαβύρινθον σκοτεινὸν καὶ ἀνήλιον. Ἡ Ἐκθή δυστυχῆς, μεταπίπτει εἰς δυστυχίαν.

Ἡ ἐγκαρτέρησις ἐν τῇ θυμοφθόρῳ λύπη καὶ ἡ ἐκδίκησις τῆς